

ПУЗИРКОВ Віктор Григорович (04. 10. 1918, м. Катеринослав, нині Дніпро — 30. 10. 1999, Київ) — живописець і педагог. Народний художник УРСР (1963) та СРСР (1979). Заслужений діяч мистецтв УРСР (1951). Учасник 2-ї світової війни. Державні та бойові нагороди СРСР. Сталінська премія (1948, 1950). Державна премія України імені Т. Шевченка (1976). Срібна медаль АМ СРСР (1979). Член СХ СРСР (1946; 1954—62 — голова бюро секції живопису Київської організації СХУ). Закінчив Київський художній інститут (1946; викладачі [К. Єлева](#), [О. Шовкуненко](#)), де й працював 1948—99 (нині Національна академія образотворчого мистецтва та архітектури): від 1950 — доцент кафедри рисунку, від 1957 — професор, 1970—80 — завідувач кафедри живопису. Створював картини батального та історичного жанру, пейзажі (зокрема морські), портрети. Автор масштабних, композиційно складних полотен, насичених драматичним змістом. Твори вирізняються глибиною психологічних характеристик, закінченістю художнього втілення, витонченістю та строгістю композиційного рішення. Головна тема творчості — події 2-ї світової війни, подвиги солдат, духовна велич трудівників. Учасник всеукраїнських, всесоюзних мистецьких виставок від 1947. Деякі твори П. зберігаються в Національному художньому музеї України, Національному музеї Т. Шевченка, Національному музеї історії України у 2-й світовій війні (усі — Київ), Національному музеї у Львові, Феодосійській картинній галереї, Алупкинському палацово-парковому музеї-заповіднику (обидва — АР Крим), Дніпровському, Донецькому, Миколаївському, Сумському, Харківському художніх музеях, Третьяковській галереї (Москва). Серед учнів — [В. Барінова-Кулеба](#), [А.](#)

[Буйгашева](#), [І. Ковтонюк](#), [А. Криволап](#), [В. Мягков](#), [В. Рижих](#), [В. Ємець](#).

Основні твори

«Нескорені» (1946), «Чорноморці» (1947, 1948), «Біля берегів Криму», «Прибій» (обидва — 1952), «Тиша», «Море», «Прибережні скелі», «У горах Криму» (усі — 1954), «У відкритому морі» (1955, 1975—76), «Після шторму» (1957), «Шевченко на Аральському морі» (1958), «Скелі в морі» (1959), «Розгром» (1960), «Відважні («Подвиг чотирьох»)» (1961), «Біля причалу» (1962), «Ранок біля причалу», «Вистояли» (обидва — 1963), «У рідному краю» (1963—64), «Безсмертя» (1964—67), «Патруль» (1969), «Тиша («Вечоріє»)» (1970), «Кораблі в поході» (1971), «Солдати («Побратими»)» (1972), «Київ 1942 р.» (1974), «У землянці» (1975), «Невгамовна стихія» (1976), «Вони воювали за Батьківщину», «Глуха ніч» (обидва — 1977), триптих «Леся Українка» (1979), «Біля рідного порога», «Регата» (обидва — 1980), «Дикий берег» (1982), «Під вітрилами» (1983), «Попереду мир» (1984), «Фронтowa ніч», «Яхти у морі» (обидва — 1985), «Партизани України» (1987), «Сонячний прибій» (1988), «Автопортрет» (1990); серія пейзажів (1990—95).

Рекомендована література

1. Фогель З. Виктор Григорьевич Пузырков. Москва, 1959;
2. Возіянова І. Віктор Пузирков. Листівки: Комплект репродукцій картин. К., 1980;
3. Криволапов М. А. Виктор Григорьевич Пузырков: Каталог выставки произведений. К., 1988;
4. Блюміна І. Пузирков Віктор // Олексій Шовкуненко та його учні: Альбом. К., 1994;
5. Народний художник України Віктор Пузирков: Каталог виставки. К., 1999;
6. Віктор Пузирков: Альбом. К., 1999, 2001;
7. Іванченко Ю. Вірність мистецькій школі (Пам'яті В. Г. Пузиркова) // Мист. обрії'99: Альм. К., 2000;
8. Його ж. Творець і учитель (До річниці з дня смерті В. Г. Пузиркова) // Укр. АМ: Дослідн. та наук.-метод. пр. К., 2000. Вип. 7;
9. Васильєв О. Дещо про педагогічні і творчі принципи професора В. Г. Пузиркова // Там само. 2003. Вип. 10;
10. Віктор Пузирков. Пошуки художнього образу картини «Солдати (Побратими)» // Там само. 2005. Вип. 12.

[І. М. Блюміна](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Пузирков Віктор Григорович / І. М. Блюміна // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-884159>. – Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).